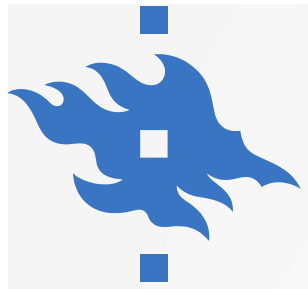

PANDEMIAT NOPEUTTAVAT KIELENMUUTOSTA

Tanja Säily, Terttu Nevalainen ja Turo Vartiainen

KOTUS: “KORONAVIRUS JYLLÄÄ VUODEN 2020 SANOISSAKIN”

- Uudissanoja (tilapäisempiä tai pysyvämpiä):
 - *koronakoira, koronakotoilu, koronakuolema, koronalinko, koronaskeptikko, koronatalkoot, koronaturvallinen, koronauskomus...*
 - *covid-19, etäkoulu, hoitovelka, joukkotartuttaja, kriisinyrkki, matkustuskupla, parvekevappu, vessapaperirullakakku...*
- Uusia merkityksiä: *korona, turvaväli*

Pippuri.fi | Ruoka-artikkelit

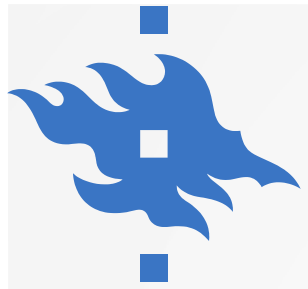
Pieni leipomo menetti kaikki kakkutilauksensa, mutta keksi tilalle hitin - vessapaperirullat viedään käsistä

🕒 19.03.2020 klo 19:10 (muokattu 22.03.2020 klo 14:35)

Leipomo Rönttösrouva kehitti hulvattomat vessapaperirullakakut.

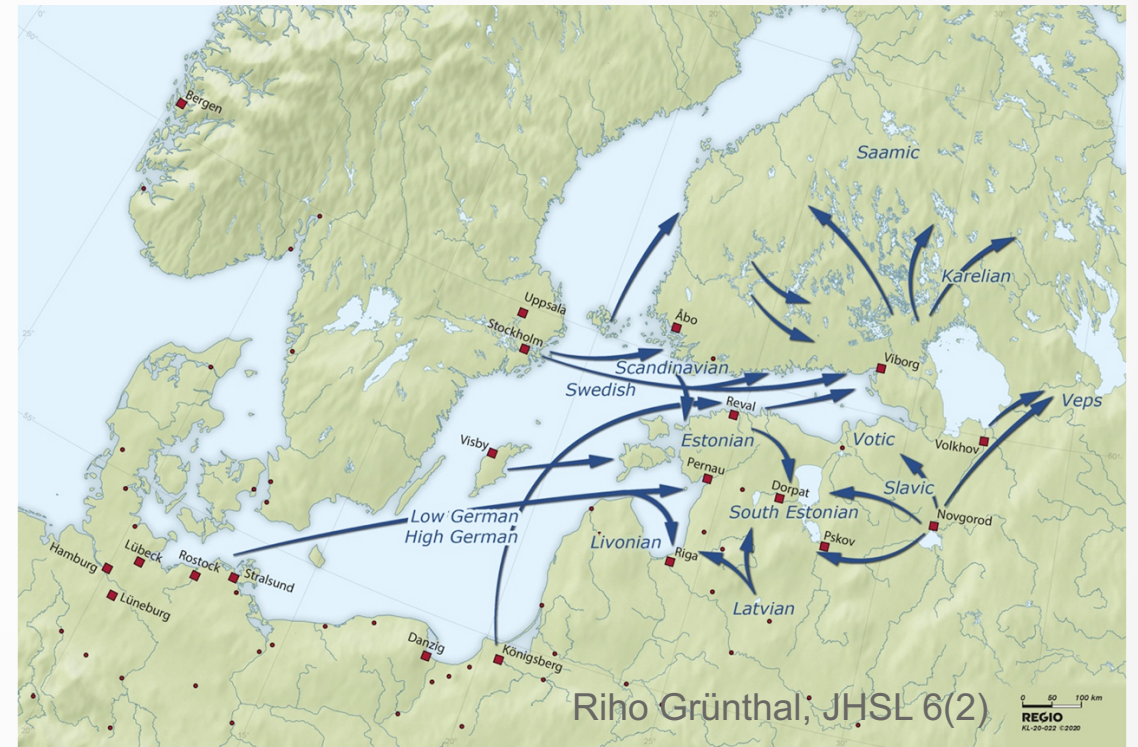

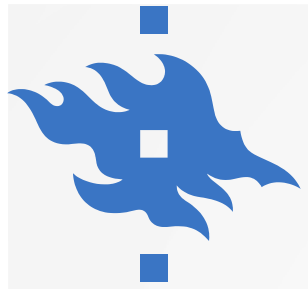
Ilta-lehti
19.3.2020

EI VAIN KORONA, EI VAIN SANASTO

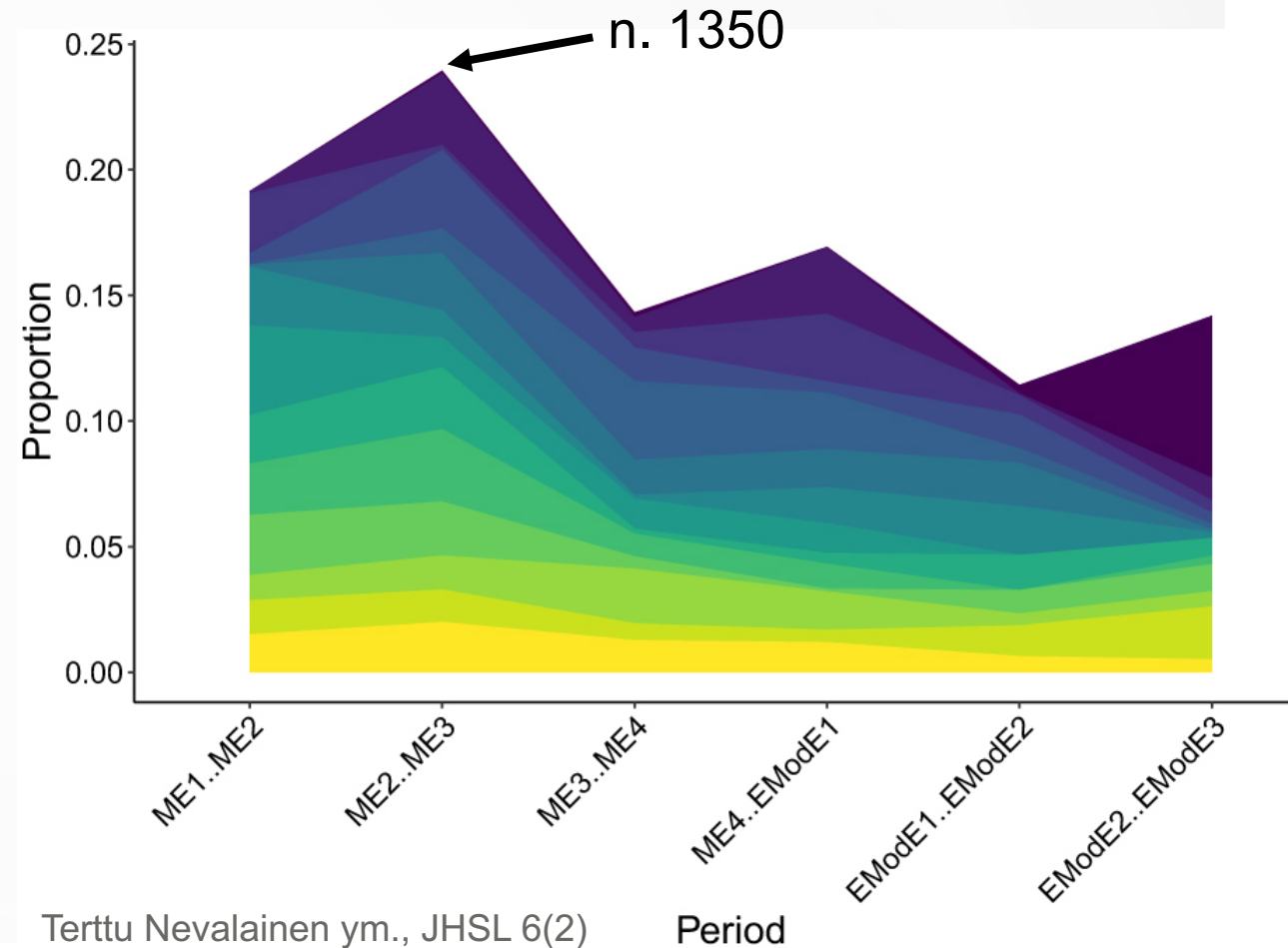
- Robert Dixon (1997): ihmiselämän **tasapainoa järkyttävät tapahtumat** nopeuttavat kielenmuutosta
 - Ilmastonmuutos (→ muuttoliike), kulkutaudit, sodat ja valloitukset, keksinnöt, yhteiskuntahierarkian muutos...
- Muutokset ihmisten välisessä **kanssakäymisessä**
 - Kielikontaktien muutos
 - Kielen sanaston ja rakenteiden muutos

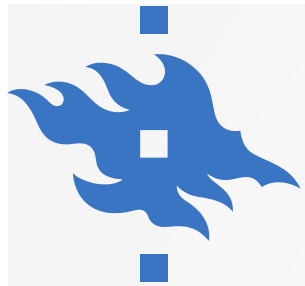

ESIMERKKI: ENGLANNIN KIELEN MUUTOSNOPEUS KESKIAJALLA

- 44 kielellistä muutosta, joita tutkittiin *Helsinki Corpus* -tekstikokoelmassa
 - Apuverbirakenteita, johtopäätteitä ym.
 - Vuoden 1066 **normannivalloitus**
 - Ranska ja latina hallintokieliksi, Lontoosta pääkaupunki → englantia kirjoitettiin vähemmän, eri murteella
 - 1300-luvun **musta surma**
 - Väki väheni → työvoimapula → muuttoliike, sosiaalinen nousu, väljemmät verkostot, englannin arvostus
- Kielenmuutoksen leviäminen helpottui

LÄHTEET

- Dixon, Robert M. W. 1997. *The rise and fall of languages*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Grünthal, Riho. 2020. The spread zones and contacts of medieval Finnic in the Northeastern Baltic Sea area: Implications for the rate of language change. *Journal of Historical Sociolinguistics* 6(2): 20190029. <https://doi.org/10.1515/jhsl-2019-0029>
- Joki, Leena. 2020. Pörriäistekoja viruksen varjossa: Koronavirus jyllää vuoden 2020 sanoissakin. *Ajankohtaista Kielitoimiston sanakirjassa*. Kotimaisten kielten keskus. https://www.kotus.fi/sanakirjat/kielitoimiston_sanakirja/ajankohtaista_kielitoimiston_sanakirjassa/porriais_tekoja_viruksen_varjossa.35334.news
- Nevalainen, Terttu, Tanja Säily, Turo Vartiainen, Aatu Liimatta ja Jefrey Lijffijt. 2020. History of English as punctuated equilibria? A meta-analysis of the rate of linguistic change in Middle English. *Journal of Historical Sociolinguistics* 6(2): 20190008. <https://doi.org/10.1515/jhsl-2019-0008>
- Tervonen, Riikka. 2020. Koronasuosta parvekevappuun – uudissanoja kahden metrin yhteiskunnasta. *Kielikello* 2/2020. <https://www.kielikello.fi/-/koronasuosta-parvekevappuun-uudissanoja-kahden-metrin-yhteiskunnasta>